

CURS DE PEDAGOGIE

1

Conf. univ. dr. Adriana NICU

NIVELUL I

- ❑ Introducere în pedagogie
- ❑ Teoria și metodologia curriculum-ului
- ❑ Teoria și metodologia instruirii
- ❑ Teoria și metodologia evaluării

INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE

- ❑ **Pedagogia - știință a educației**
- ❑ **Educația în societatea contemporană**
- ❑ **Educabilitatea**
- ❑ **Dimensiunile educației**
- ❑ **Sistemul de învățământ din România**

DIMENSIUNILE EDUCAȚIEI

Caracteristici generale

Educația intelectuală

Educația morală

Educația religioasă

Educația estetică

Educația tehnologică

Educația profesională

Educația fizică

Educația sexuală

Caracteristici generale

Dimensiunile educației reprezintă ansamblul valorilor pedagogice fundamentale:

bine, adevăr, frumos, util, sacru,

care conferă activității de formare-dezvoltare a personalității umane un cadru dimensional stabil realizat la nivelul sistemului și al procesului de învățământ.

EDUCAȚIA INTELECTUALĂ

Intellectus (lat.) = minte, gândire, rațiune, capacitate de a gândi, de a cunoaște, de a opera cu noțiuni sau concepte.

Definiție - componentă a acțiunii educaționale care constă în transmiterea valorilor umaniste și științifice de la societate la individ, contribuind la formarea și dezvoltarea structurilor cognitive.

Scop - trecerea de la înțelegerea noțiunilor, teoriilor, principiilor la intelectualizarea personalității.

OBIECTIVELE EDUCAȚIEI INTELECTUALE

Informarea intelectuală & Formarea intelectuală

Informarea intelectuală vizează:

- ❑ asimilarea de către elevi a valorilor culturale și a semnificației lor sociale și umane;
- ❑ **ce și cât** predăm, respectiv **cantitatea** informației prelucrată și transmisă;
- ❑ **cum** predăm, respectiv **calitatea** informării intelectuale, puterea explicativă a cunoștințelor.

OBIECTIVELE EDUCAȚIEI INTELLECTUALE

Informarea intelectuală & Formarea intelectuală

Formarea intelectuală se referă la:

- ❑ dezvoltarea capacităților cognitive: cunoaștere, observare, formare a operațiilor mintale, memorare, comunicare etc;
- ❑ dezvoltarea potențialului creativ;
- ❑ fortificarea efortului voluntar;
- ❑ formarea și dezvoltarea metodelor și tehnicilor de muncă intelectuală;
- ❑ dobândirea a trei tipuri de competențe:
 - ✓ **informațională**
 - ✓ **operatorie**
 - ✓ **de comunicare.**

EDUCAȚIA MORALĂ

Mos – moris, moralis = moravuri, obiceiuri de comportare (lb.lat.)

Morala reflectă relațiile ce se stabilesc între oameni în ipostaza lor de subiecți reali, aflați în interacțiune, într-un context social delimitat în spațiu și timp.

Moralitatea reprezintă reflectarea în conștiința individului a moralei sociale, este morala în acțiune, moravurile și obișnuințele individului.

Etica este știința despre morală, cea care elaborează legile, regulile morale.

Morala

Educația morală

Moralitatea

EDUCAȚIA MORALĂ

Definiție – componentă a educației care se ocupă de formarea profilului moral al individului, de formarea și dezvoltarea personalității morale.

Conținut - ideal moral, valori, norme, reguli morale.

Scop - interiorizarea componentelor moralei sociale în structura personalității individului.

Metode și procedee - exemplul, povestirea, povața și exercițiul moral, aprobarea și dezaprobarea, explicația, convorbirea și prelegerea morală, dezbateră, analiza de caz etc.

OBIECTIVELE EDUCAȚIEI MORALE

Formarea conștiinței morale & conduitei morale

Formarea conștiinței morale

- ❑ cognitiv – reprezentări, noțiuni și judecăți morale
- ❑ afectiv – emoții și sentimente
- ❑ volitiv/acțional – efort voluntar, decizii, perseverență

Convingeri morale

Formarea conduitei morale

- ❑ deprinderi morale
- ❑ obișnuințe de comportare morală
- ❑ trăsături pozitive de caracter

EDUCAȚIA RELIGIOASĂ

Definiție – componentă a educației prin care se dezvoltă elevilor religiozitatea, ca stare psihică ce cuprinde sentimente și atitudini față de valorile promovate de biserică, de preceptele biblice și față de cultul specific unei credințe religioase.

Scop – transmiterea valorilor religioase, ale credinței și culturii religioase, precum și formarea unei conduite în conformitate cu morala creștină.

OBIECTIVELE EDUCAȚIEI RELIGIOASE

- ❑ **Informarea religioasă** cu privire la istoria și filosofia religiei, cuprinzând noțiuni de evlavie, pietate, rugăciune, credință, sacru, iertare, cult, imanent, transcendent etc.
- ❑ **Formarea conștiinței religioase** - componentă a procesului de spiritualizare a omului, de cunoaștere a „interiorității” sale și de raportare la alte valori și credințe religioase.
- ❑ **Formarea conduitei religioase** manifestată real în viața cotidiană și extrapolată în orice domeniu de activitate, nu numai în cel religios.

EDUCAȚIA ESTETICĂ

Aistheton (gr.) - capabil de a fi perceput prin intermediul simțurilor, sensibil, plăcut, frumos

Estetica este știința despre frumos, studiază legile și categoriile frumosului.

Arta - componentă esențială a esteticii, exprimă realitatea sub formă de imagini artistice și cu limbaje specifice: pictură, sculptură, muzică, film, literatură, teatru, desen, dans etc.

Design-ul și estetica industrială îmbină utilului cu plăcutul, prin crearea și comercializarea produselor.

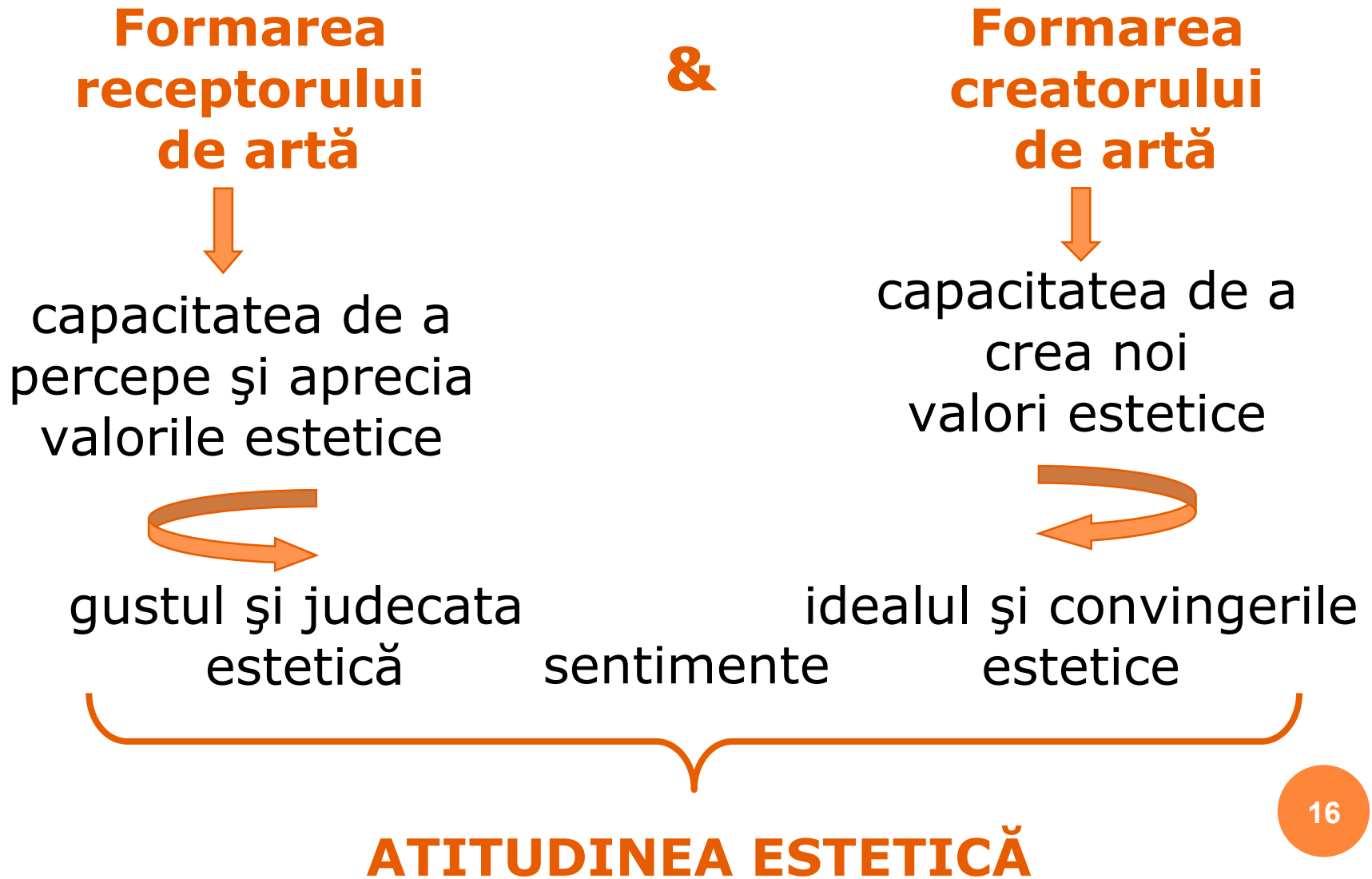
EDUCAȚIA ESTETICĂ

Definiție - componentă a educației care apelează la potențialul educativ al frumosului în vederea formării personalității.

Scopul - pregătește indivizii pentru actul de valorizare -receptare-asimilare și de creare a valorilor estetice.

- ❑ Relația educației cu arta este dialectică: educația este definită ca artă, iar arta este o sursă a cunoașterii didactice cu finalitate educativă (Momanu, 2002).
- ❑ Sfera noțională a educației estetice cuprinde **frumosul din natură, viața socială și din artă** (educația artistică).

OBIECTIVELE EDUCAȚIEI ESTETICE

EDUCAȚIA TEHNOLOGICĂ

Téchné (gr.) = tehnică, artă, meșteșug

Definiție - vizează aplicarea rațională a cunoștințelor științifice, prin intermediul unor instrumente și norme, în diferite domenii sociale, de natură economică, politică sau culturală.

Scop - facilitarea comportamentului autonom de adaptare a persoanei la specificul tehnologic al vieții cotidiene.

OBIECTIVELE EDUCAȚIEI TEHNOLOGICE

**Aplicarea cunoștințelor
științifice în
activitatea socială**

&

**Stimularea
creativității
tehnice**

- ❑ trecerea de la modelul cultural al societății industrializate la modelul cultural al societății bazată pe cunoaștere;
- ❑ susținerea unității epistemice dintre cultura teoretică și cultura practică, precum și a semnificațiilor sale etice;
- ❑ concentrarea pe elemente productive avansate (automatizare, cibernetizare, informatizare) și eficiente social, în condiții de schimbare rapidă și continuă.

EDUCAȚIA PROFESIONALĂ

Definiție - orice formă de pregătire sau perfecționare în vederea unei activități profesionale, care cuprinde însușirea cunoștințelor teoretice, formarea deprinderilor, priceperilor și a deontologiei.

Scop - inițierea în profesie, precum și specializarea. Ea se realizează atât în școală, cât și în societăți comerciale și întreprinderi.

OBIECTIVELE EDUCAȚIEI PROFESIONALE

- 1. Formarea orizontului cultural-profesional**
- cunoștințe, deprinderi, priceperi, competențe dobândite în plan intelectual;
- 2. Formarea unor deprinderi, priceperi, capacități și competențe în plan acțional** - deprinderi și priceperi practice: de a citi o schiță, un plan, o diagramă; de a folosi diferite instrumente de muncă pentru tăiere, măsurare, control, verificare etc.
- 3. Formarea și dezvoltarea intereselor de cunoaștere, a dragostei față de profesie** - familiarizarea elevilor cu anumite profesii și asigurarea premiselor unei **educații pentru carieră**/ educație vocațională.

EDUCAȚIA FIZICĂ

În **sens pedagogic**, teoria și practica educației fizice dobândește statutul de componentă a dezvoltării personalității copilului.

Definiție - componentă a educației, reprezentând un liant între fizic și psihic, între ereditar și ambiental, între motricitate și emotivitate.

Scop - dezvoltarea armonioasă a organismului, consolidarea sănătății, a capacităților de muncă, perfecționarea calităților motrice, formarea calităților morale, refacerea forțelor fizice și psihice.

OBIECTIVELE EDUCAȚIEI FIZICE

**Întărirea sănătății și
călirea organismului**

dezvoltarea
capacităților fiziologice,
a motricității,
a concepției
igienico-sanitare

&

**Dezvoltarea psihică și
formarea personalității**

dezvoltarea
proceselor cognitive,
afective, volitive,
a trăsăturilor de
personalitate

MENS SANA IN CORPORE SANO

EDUCAȚIA SEXUALĂ

Definiție - dimensiune a educației care vizează instruirea tinerilor în privința sănătății sexuale și a reproducerii; este abordată în context afectiv-emoțional și etic-comportamental.

Scop - atenuarea discrepanțelor dintre cunoștințele și comportamentul sexual, deoarece comportamentul sexual al tinerilor și deciziile luate la această vârstă se regăsesc pe parcursul întregii vieți, punându-și amprenta și asupra sănătății urmașilor.

OBIECTIVELE EDUCAȚIEI SEXUALE

□ **Informarea** – se realizează:

- ✓ nonverbală, la nivel senzorial;
- ✓ verbală, dar empiric, la nivel familial și familiar (norme, reguli, obiceiuri, interdicții);
- ✓ științifică, la nivel de experți.

□ **Formarea** - se bazează pe încredere și sinceritate, pe trezirea responsabilității, pe absența culpabilizării.

Educația sexuală nu se reduce la aspectul biologic, ci presupune o abordare multidisciplinară: medicală, psihopedagogică, socială, etică și spirituală.

APLICAȚIE

- ❑ Realizați, prin metoda cubului, o prezentare a conținutului fiecărei dimensiuni a educației. Parcurgeți fiecare fațetă a cubului, respectând instrucțiunile:

- (1) Descrie - cum arată?/ce este?
- (2) Compară - aseamănări/deosebiri
- (3) Analizează - din ce este alcătuit?
- (4) Aplică - cum/unde poate fi folosit?
- (5) Asociază - la ce te face să te gândești?
- (6) Argumentează pro sau contra

BIBLIOGRAFIE MINIMALĂ

1. Bernat, S.-E., (2003), *Tehnica învățării eficiente*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
2. Momanu, M., (2002), *Introducere în teoria educației*, Editura Polirom, Iași.
3. Stan, E., (1999), *Despre pedepse și recompense în educație*, Editura Institutul European, București.